

Amandus Tehnoloogia OÜ

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ
KARJÄÄRISPETSIALISTIDE
PILGU LÄBI

2019

Auni Tamm
Veiko Vaade

ARCHIMEDES

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
Kokkuvõte	4
Järeldused, soovitusel.....	6
Ülevaade tulemustest.....	7
1 Vastanute taust.....	7
2 Karjäärspetsialistide kogemused ja huvi rahvusvahelises koostöös osalemisest	8
3 Barjäärid rahvusvahelises koostöös osalemiseks, ootused info saamiseks.....	10
3.1 Eelistatud kanalid info saamiseks rahvusvahelise koostöö kohta.....	11
4 Hinnangud õpirändega seonduvatele teguritele	12
4.1 Eeldused rahvusvahelistes tegevustes osalemiseks.....	12
4.2 Hinnangud õpirände tulemustele	13
4.3 Rahvusvahelise koostöö olulisus	13
4.4 Õpirände kogemuste jagamine	15
5 Rahvusvahelise koostöö tähendus, ootused tulevikuks.....	15
5.1 Ootused rahvusvahelise suuna arendamisel	16

Sissejuhatus

2019. aasta 1.jaanuarist jõustus karjääriteenuste reform, millega seoses korraldati ümber karjääriteenuste osutamine – Rajaleidja keskustes karjääriteenuste osutamine lõpetati ja spetsialistid asusid tööle Töötukassasse. Ühtlasi korraldati ümber ka valdkonna rahvusvaheline koostöö – seni sihtasutuses Innove tegutsenud Euroguidance keskus jätkas karjäärispetsialistide kompetentside arendamisega rahvusvahelisel tasandil jms sihtasutuses Archimedes. Kuivõrd Euroguidance keskuse ja Töötukassas tegutseva EURES keskuse ühine huvi on arendada karjäärispetsialistide rahvusvahelise õpi- ja töörande temaatikaga seotud oskuseid, siis otsustati ühiselt käivitada käesolev uuring.

Selgitamaks Töötukassa karjäärispetsialistide kogemusi ja hinnangud rahvusvahelise koostöö võimalustele, rahvusvaheliste õppeviiside mõju oma professionaalsele arengule ning ootusi tuleviku suhtes, viidi 2019.aasta augustis Amandus Tehnoloogia OÜ poolt läbi internetiküsitlus karjäärispetsialistide seas. Tegemist oli SA Innove poolt 2016. aastal novembrikuus läbi viidud internetiküsitluse kordusega.

Uuringu tulemuste lühiülevaates on teemade kaupa toodud põhilised tulemused koos erisuste väljatoomisega võrreldes 3 aasta taguse uuringuga. Tulemused võimaldavad planeerida edasisi tegevusi.

Ülevaates on kirjeldatud:

- vastanute tausta,
- Töötukassa karjäärispetsialistide osalemist ja huvitatust rahvusvahelisest koostööst;
- barjääre rahvusvahelises koostöös osalemiseks, ootuseid info saamiseks;
- hinnanguid õpirändega seonduvatele teguritele;
- rahvusvahelise koostöö tähendust, ootuseid tulevikuks.

Uuringutulemuste andmetöötlusel kasutati statistikapaketti SPSS vers. 18.

Lisas on toodud tabeljaotused ametigruppide lõikes.

Kokkuvõte

2019. aasta augustis karjäärispetsialistide seas läbi viidud kordusuuringu põhjal saame väita:

- Vastamisaktiivsus karjäärispetsialistide seas oli võrreldes 2016.aasta lõpul läbi viidud uuringuga küll kõrgem (34% VS 19%), kuid vastanute väike arv (vastavalt 40 ja 19), võimaldab tulemusi esitada vaid kõikide vastanute lõikes. Arvestades asjaolu, et vastanud ei erinenud kahes eri ajahetkel läbi viidud uuringus oluliselt oma taustatunnustelt, saame välja tuua ka põhilised tendentsid toimunud suhutmistes, hinnangutes rahvusvahelisele koostööle.
- Karjäärispetsialistid on viimase kahe aasta jooksul end mujal tehtavaga kõige sagedamini kurssi viinud kohapeal erialast väliskirjandust lugedes või veebiga tutvudes (88%). Kursisolekut mujal toimuvaga eeldab ka teenuse osutamine välismaal õppimise ja/või töötamise kohta, millega on kogemus kolmveerandil. Teenuste osutamisega välismaalas(t)ele on võrreldes kolme aasta taguse ajaga enam kokkupuuteid (67% VS 30%).

Huvitatus eelpoolmainitud tegevustest on samal tasemel reaalse kokkupuutega, so karjäärispetsialistid on ka edaspidi huvitatud nendest tegevustest, millega ollakse kokku puutunud.

- Viimase 2 aasta jooksul on väliskolleegidele on oma tööd tutvustanud 56% vastanutest, osalenud õppijana rahvusvahelisel õppevisiidil või muul üritusel 40% ja eksperdina rahvusvahelises töörühmas või projektis 11%. Samas on karjäärispetsialistide huvitatus võrreldes vastavat kogemust omajate hulgaga oluliselt kõrgem nii väliskolleegidele oma töö tutvustamisest (65%), osalemisest eksperdina rahvusvahelises töörühmas või projektis (40%) ja õppevisiitidel (88%).
- Barjäärina rahvusvahelises koostöös osalemiseks nimetati kõige sagedamini, so enam kui poolte vastanute poolt ebapiisavat keeleoskust ja ajapuudust/töökoormust. Võrreldes eelmise uuringuga toodi rahvusvahelist koostööd takistava tegurina mõnevõrra enam esile enda ebapiisavat keeleoskust ja kokkuvõttes vähem infopuudust võimalustest ja huvipakkuvate teemade vähesust/võimaluste puudumist.
- Ülekaalukalt eelistatumad infokanalid rahvusvahelise koostöö kohta on info jagamine koolitustel ja seminaridel (65%) ning võrdselt 45% vastanute jaoks Töötukassa karjäärispetsialistide meilinglist ja eures.ee.

Võrreldes eelmise uuringuga on mõnevõrra vähenenud nende hulk, kes eelistavad saada infot koolitustel seminaridel ja teisenenud ka muude infokanalite loetelu.

- Õpirändes osalenud:
 - nimetasid kõige olulisemate eeldustena rahvusvahelistes tegevustes osalemiseks võõrkeeleoskust, samuti julgust, kogemusi, motiveeritust, soovi õppida, suhtlemisvalmidust;
 - saavad kõige sagedamini õpirände tulemusena teadmisi teiste riikide haridus- ja tööelust, parandavad oma võõrkeeleoskust/praktiseerivad erialast keelt ning saavad ülevaate info- ja nõustamisteenustest teistes riikides. Enda jaoks peetakse kõige olulisemaks just erialase keeleoskuse paranemist, võrgustikuga suhtlemist ja uute praktikate omandamist.
 - Oma kogemusi õpirändest on iga osalenu jaganud keskmiselt 3,39 moel. Levinuimad viisid kogemuste jagamiseks/omandatu kasutamiseks on muljete jagamine õpiviisidist/kohtumistest (81%), uute meetodite kasutuselevõtmine (69%) ja kolleegidele suulise ettekande tegemine (63%). Võrreldes eelmise uuringuga puuduvad info jagamise viisides olulised erinevused.

Rahvusvahelise koostöö tähendus ja ootused tulevikuks

- Rahvusvahelises koostöös osalemine toetab karjäärispetsialistide hinnangul nende professionaalset arengut, võimaldab tuua valdkonda teiste riikide häid praktikaid, aitab tutvustada Eestit ja valdkonnas tehtavat ning annab kindlust tegutsemiseks. Mõnevõrra vähem ollakse üksmeelsed selles, et see parandab klientide rahulolu.
- Ka tulevikus oodatakse rahvusvahelise koostöö arendamisel esmajoones neid tegevusi, mis otseselt võimaldavad/soodustavad professionaalset arengut, klienditeenindamist: uudsete nõustamisteooriate, meetodika jms tutvustamist, teiste riikide praktikate tutvustamist, kaasaegsete töövahendite jms kohandamist Eestis kasutamiseks ja erialase võõrkeele koolitust kui eeldust rahvusvahelises koostöös osalemiseks.
Võrreldes 3 aasta taguse ajaga on karjäärispetsialistide valmisolek rahvusvahelise koostöö tulemuste kasutuselevõtuks ja ka Eesti ning Töötukassa koha tajumisel võrgustikus tähtsustunud.

Järeldused, soovitused

Uuringu metoodika

Vastanute hulk kogu sihtgrupist (34%) oli antud uuringu puhul internetiküsitlustele tüüpiline. Juhul kui soovitakse edaspidistes uuringutes aktiivsemat osalemist, tasuks kaaluda küsitluse muutmist anonüümseks, mis võib mõnevõrra parandab osalemist.

Karjäärispetsialistide kokkupuuted ja huvitatus rahvusvahelisest temaatikast

Huvitatus end ise kurssi viia karjäärivaldkonnas mujal toimuvaga, osutada teenuseid välismaalastele ja välismaale siirdujatele piirdub suuresti nendega, kel on vastavad kogemused olemas. See tähendab, et valmisoleku suurendamine eeldab vastavat kogemust. Täiendava võimaluse valmisoleku suurendamiseks annab isiklik kokkupuude väliskolleegide võõrustamisel, õppevisiidil või muul üritusel osalemine, millest huvitatus on oluliselt kõrgem võrreldes kokkupuudetega.

See eeldab aga senisest paremat keeleoskust ja ka aega/ võimalust reguleerida töökoormust.

Rahvusvahelise koostöö tähendus ja ootused edaspidiseks

Valmisolek rahvusvahelisest koostööst tulenevate heade praktikate, metoodikate jne kasutuselevõtuks oma töös on 3 aasta jooksul oluliselt kasvanud. Lisaks väärtustatakse oluliselt enam ka osalemist rahvusvahelistes uuringutes, rahvusvaheliste ekspertide arendamist Töötukassas, maa ekspertmaine tõstmist ja oma kogemuste tutvustamist. See annab tunnistust rahvusvahelise koostöö tähtsustamisest karjäärispetsialistide poolt.

Ülevaade tulemustest

1 Vastanute taust

Internetiküsitluses kutsuti Töötukassa ja SA Archimedese poolt osalema kõiki Töötukassa karjäärinõustajaid, karjääriinfo spetsialiste ja keskkontori karjäärispetsialiste. Ülevaate sihtgruppi kuulunud töötajatest ja nende uuringus osalemise aktiivsusest annab tabel 1.

Tabel 1. Uuringu sihtgrupi suurus ametigrupiti ja uuringus osalemine

Sihtgruppi kuuluvad spetsialistid	Arv	Vastanute arv	Vastajate %
Karjäärinõustajad	75	22	29
Karjääriinfo spetsialistid	37	16	43
Keskkontori karjäärispetsialistid	7	2	29
KOKKU	119	40	34

Vastamisaktiivsus oli võrreldes 2016.aasta lõpul läbi viidud uuringuga küll kõrgem (34% VS 19%), kuid arvestades vastanute väikest arvu ametigrupiti, saab tulemusi vaadelda kõikide vastanute lõikes.

Tabelis 2 ja 3 on toodud vastanute iseloomustus erinevate taustatunnuste alusel.

Tabel 2. Vastanute iseloomustus vanuse ja töökogemuse järgi

Vanus:	arv	%
kuni 40	16	40
41 või rohkem	24	60
Töökogemus:		
alla 5 aasta	18	45
5 või rohkem aastat	22	55

Tabel 3 Uuringus osalenute keeleoskuse tasemed (arv ja %):

Inglise keel		arv	%
	A1	4	10
	A2	7	18
	B1	11	28
	B2	6	15
	C1	8	21
	C2	2	5
	Ei oska öelda	1	3

Saksa keel	A1	10	45
	A2	7	32
	B1	1	3
	B2	1	3
	Ei oska öelda	3	14
Vene keel	A1	5	14
	A2	6	17
	B1	6	17
	B2	8	22
	C1	5	14
	C2	4	11
	Ei oska öelda	2	6
Prantsuse keel	A1	2	22
	A2	1	11
	B1	1	11
	Ei oska öelda	5	56

Võrreldes eelmise uuringuga puuduvad olulised erinevused vastanute taustatunnustes. Mõnevõrra enam oli seekord vastanute seas neid, kes olid sellel töökohal töötanud alles kuni aasta, mistõttu neil enamasti puudub ka rahvusvahelise koostöö kogemus.

Keskuste lõikes oli vastanute arv väga väike, kuid kõik keskused olid mingi ametigrupi ühe või mitme töötajaga esindatud.

2 Karjäärispetsialistide kogemused ja huvitatus rahvusvahelises koostöös osalemisest

Vastanutel paluti hinnata, kui sageli nad on viimasel kahel aastal osalenud ja oleksid huvitatud osalemisest rahvusvahelises koostöös selle eri vormides: õppijana rahvusvahelisel õppevisiidil või muul üritusel, eksperdina rahvusvahelises töörühmas või projektis, väliskolleegidele oma töö tutvustamisel Eestis, erialase väliskirjanduse ja/või veebiga tutvudes, teenuse osutamisel välismaalasele, teenuse osutamisel välismaal õppimise ja/või töötamise kohta.

Kõige sagedamini on karjäärispetsialistid end mujal tehtavaga kurssi viinud [kohapeal erialast väliskirjandust lugedes või veebiga tutvudes \(88%\)](#). Levinuim sagedus väliskirjandusega tutvumiseks on 1-3 korda aastas (40%), ligi kolmandik vastanutest loeb erialast

väliskirjandust kord-paar kvartalis või sagedamini. Üldse pole väliskirjandust lugenud 13% vastanutest.

Ka oma huvitatust väliskirjanduse lugemisest hinnati kõrgeks- 88% huvitatud ja vaid 2 vastajat polnud sellest pigem huvitatud.

Sageduselt järgmine viis kokkupuuteks mujal toimuvaga on teenuse osutamine välismaal õppimise ja/või töötamise kohta, millega on viimase kahe aasta jooksul kokku puutunud kokku kolmveerand ja kord-paar kvartalis või sagedamini enam kui pooled vastanutest.

Oma *huvitatust* selle teenuse osutamisest hindasid karjäärispetsialistid samuti kõrgelt (75% väga huvitatud või pigem huvitatud).

Teenuse osutamisega välismaalasele on võrreldes kolm aastat tagasi läbi viidud uuringuga enam kokku puutunud (67% VS 30%), seejuures kord kvartalis või sagedamini 36%. Huvitatus teenuse osutamisest on samal tasemel reaalse teenuse osutamisega (68%).

Väliskolleegidele on oma tööd tutvustanud 56% vastanutest.

Huvitatus väliskolleegidele oma tööd tutvustada on aga mõnevõrra kõrgem – väga huvitatud või pigem huvitatud on oma töö tutvustamisest 65% vastanutest.

Õppijana rahvusvahelisel õppeviisidil või muul üritusel on osalenud 40% vastanutest, so enam kui pooled küsimustikule vastanutest pole viimase kahe aasta jooksul õppeviisidil käinud. Levinuim osalemise sagedus on 1-3 korda aastas.

Õppeviisidid on see rahvusvahelise koostöö vorm, mille osas käärid tegeliku osalemise ja huvitatus vahel nii nagu ka 3 aastat tagasi toimunud uuringus on suurimad – õppeviisitidel osalemisest on väga või pigem huvitatud 88% vastanutest.

Kõige vähem levinud rahvusvahelise koostöö vorm on eksperdina rahvusvahelises töörühmas või projektis osalemine. Vaid 4 vastanul (11%) oli viimase kahe aasta jooksul see kogemus olemas. Samas on huvitatus eksperdina tegutsemiseks võrreldes olemasoleva kogemusega oluliselt kõrgem (40% vastanutest pigem või väga huvitatud).

Vastanutel paluti nimetada veel täiendavalt, millise rahvusvahelise koostööd puudutava tegevusega on nad veel viimasel paaril aastal kokku puutunud. Toome ära vastused originaalkujul:

Europe Direct'i projekti koordinaator
Olen aktiivselt seotud ka rahvusvahelise kristliku kiriku tööga. Osalenud Leedus suvelaagris ning ka üle Eesti erinevates koostöölaagrites. Toon välja ka Rahvusvahelise Maja igapäevased karjäärinõustamised sissereändajatele, kellele rahvuslik päritolu on väga erinev.
Olen käinud Academia õppeviisitidel SA Innoves töötades.

Olen osalenud koolitustel : Mary Quirke, Conor Mc Guckin "Kaasav karjäärinõustamine - erivajadustega arvestav kaasaegne nõustamispraktika" Norman Amundsen "Aktiivse kaasamise meetodid karjääriteenuste osutamisel", Spencer Niles, James P Samson " Hope karjäärinõustamise mudel", "CIP kasutamine karjääriinfo vahendamisel
Olen töötukassas töötanud peaaegu pool aastat. Ei ole veel rahvusvahelist kogemust sel positsioonil. Septembris osalen IAEVG konverentsil.
Osalemine hackathonil, mille eesmärgiks oli leida keeleõppeks kasuliku äpi ideid.
Praktikandid Sakasmaalt
Rahvusvaheline noorsootöö. Olen osalenud erinevates projektides + kirjutanud ka ise ühe projekti, mille käigus töin Eestisse Grusiinist vabatahtliku.
Saksa töötukassa tudengitele varjutatav.
Saksamaal karjäärispetsialistist tudengite vastuvõtmine ja nädal võõrustamine oma maakonnas
Selgituseks: tulin lapsehoolduspuhkusest tagasi alles aasta tagasi ja Töötukassasse tööle alates jaanuarist. Seetõttu saan silmas pidada selle küsimuse juures vaid viimast aastat.
tööl al 1.märts. Ei ole veel TK rahvusvahelisest koostööst osa võtnud.
Valga (Eesti)-Valka (Läti) töömessi korraldamine Eesti-Läti INTERREG projekti raames
Väliskoolitajatega koolitused/konverentsid

Uuringus osalenud said oma huvitatust erinevatest rahvusvahelist koostööd puudutavatest tegevustest ka vabas vormis väljendada, kuid konkreetseid soovide toodi esile vähe. Väljaõeldu on toodud allpool originaalkujul.

Ei oska öelda. Mul ei ole head ülevaadet rahvusvahelise koostöö võimalustest. :)
Hetkel ei oska öelda
keelekümluse(praktika) laagrist
kogemuste omandamine, silmaringi laiendamine
Kuna oman kogemust õppijana rahvusvaheliselt õppevisiidilt, siis spetsiifilisemalt sooviksin edaspidi võimal valida
Kõik variandid on ära nimetud
Rahvusvaheline koostöö Euroopa tööturuametitega ja kogemuste vahetamine nt karjäärikoordinaatoritega vms.
Usun, et ka erinevate artiklite koostamine, meedia intervjuud ning välisvisiidid sobivad ka.

3 Barjäärid rahvusvahelises koostöös osalemiseks, ootused info saamiseks

Nagu eelpooltoodust selgus, on huvitatus rahvusvahelise koostöö osa vormide puhul suurem kui tegelik osalemine. Et selgitada, milliseid takistusi esineb agentuuri töötajatel rahvusvahelises koostöös osalemisel, paluti neil nimetada nii erinevaid sisemisi barjääre kui väliseid tingimusi. Takistustena toodi esile järgmisi tegureid:

ebapiisav keeleoskus	55%
ajapuudus/töökoormus	53%
rahalised võimalused	28%
perekondlikud põhjused	25%
vähe infot võimalustest	25%

vähe võimalusi	20%
huvipakkuvate teemade vähesus/puudus	10%
hirm reisimise ees	3%

Lisaks nimetati veel 2 korral liialt lühikest töötamise aega - värske töötaja, ja oma introvertsust

Võrreldes eelmise uuringuga toodi rahvusvahelist koostööd takistava tegurina mõnevõrra enam esile enda ebapiisavat keeleoskust ja vähem kokkuvõttes infopuudust võimalustest ja huvipakkuvate teemade vähesust/võimaluste puudumist.

3.1 Eelistatud kanalid info saamiseks rahvusvahelise koostöö kohta

Selgitamaks milliseid on vastanute hinnangul kõige efektiivsemad kommunikatsioonikanalid selleks, et olla kursis rahvusvahelise koostöö võimalustega, paluti neil märkida infovahetuseks kolm kõige efektiivsemat kanalit.

Ülekaalukalt eelistatumad kanalid olid [info jagamine koolitustel ja seminaridel](#) (65%) ning võrdselt 45% vastanute jaoks [Töötukassa karjäärispetsialistide meilinglist](#) ja [eures.ee](#).

Kolme olulisema infokanalina märgiti 30% veel poolt [euroguidance.eu](#) ja [euroguidance võrgustiku Facebooki](#). Teisi infokanaleid rahvusvahelise koostöö kohta toodi kolme eelistatuma seas esile vähem: Minukarjäär.ee 23%, Karjäärinõustajate ühingu meililisti 15%, Töötukassa Facebooki 10% poolt. Muu infokanalina nimetati enam e-kirja.

Võrreldes eelmise uuringuga on mõnevõrra vähenenud nende hulk, kes eelistavad saada infot koolitustel seminaridel. Tulenevalt struktuurimuutustest on teisenenud ka muude infokanalite loetelu.

Uuringus osalejad said ka vabas vormis täpsustada, kui sageli ja millisest kanalist soovitakse infot rahvusvaheliste ettevõtmiste kohta. Sellekohased ootused on toodud allpool originaalkujul. Võrreldes eelnevas küsimuses etteantud vastusevariantidega tuuakse oluliselt enam välja otse e-kirja ootust.

E-mailiga ja uue info ilmnemisel
e-post, kord-paar kuus
Eures.ee
Facebook ja erialased listid.
Infolistist, kuhu soovin ise kuuluda ja kus on mitme võrgustiku põhiinfo koos
Karjäärispetsialistide meilinglist, koolitused ja seminarid.
Kord kuus ja oleks tore kui ilmuks karjäärispetsialistide infokiri, mis tulekstöötukassa karjäärispetsialistide meilinglisti kaudu
Kuna töökoormus on suur ja eneseharimiseks praktiliselt aega ei jäägi, siis on esmane ja kiireim kanal

siiski vaid töömeilid
Kõigist kolmest eelpool nimetatutest.
Meililist
Meililisti kaudu ilmselt kõige kiiremini saab info kätte
Mulle meeldib info saamine koolitustel ja seminaridel, sest see võimaldab võimalust ka täiendavaid küsimusi esitada ja paindlikust teemal
Parim oleks, kui info jõuab meiliga minuni. Tööd on palju ja samuti ka erinevaid meie tööd puudutavaid allikaid. Seega kõiki põnevaid pakkumisi ei näe. Otsepost on töötaja jaoks kõige parem.
Pigem meililistist või sotsiaalmeediast.
Sobivad kõik eelmainitud kanalid. Mina olen ise veidi "vanakooli tüdruk", mulle sobib ka ajakirja formaat kas digiversioonis v füüsiliselt väga hästi. Võiks näiteks anda välja KNU ja Euroguidance ühiselt mingit lehte/ajakirja 2x aastas.
Töötukassa karjäärispetsialistide meilinglist
Töötukassa karjäärispetsialistide meilinglist
Töötukassa karjäärispetsialistide meilinglist ja Euroguidance võrgustiku Facebook
Vastavalt info tekkimisele, või koondatult 1 x kuus, pigem e-postile

4 Hinnangud õpirändega seonduvatele teguritele

4.1 Eeldused rahvusvahelistes tegevustes osalemiseks

Kirjeldades kõige olulisemaid teadmisi, oskusi või tegureid, mis võimaldavad osaleda rahvusvahelistes tegevustes, nimetati rändes osalenute poolt kõige sagedamini võõrkeeleoskust, samuti julgust, kogemusi, motiveeritust ja soovi õppida, suhtlemisvalmidust jne. Vastused originaalkujul on toodud allpool.

Huvi teiste kultuuride vastu, heal tasemel inglise keele oskus, soov ise multikultuurses õhkkonnas õppida ja ka enda häid praktikaid jagada, varasem mitmekülgne kogemus rahvusvahelisest koostööst.
Inglise keele oskus
Keeleoskus ja projektides osalemise kogemus on muutnud mind julgemaks.
Keeleoskus, huvi ja motivatsioon, erialased teadmised ja kogemused, mida jagada ja võrrelda teiste riikide kolleegidega
Keeleoskus, praktiline kogemus.
Kindlasti julgus! Oskan hästi ka inglise keelt ja kuna pole kaua karjäärispetsialistina töötanud, iman teadmisi nagu švamm.
Motivatsioon, baasteadmised, igapäevane töökogemus/praktika
Olen avatud suhtleja ja leian kiiresti teiste inimestega kontakti, olen õpihimuline ja mulle meeldib reisida ja kogeda võõraid kultuure ning seeläbi õppida ja areneda.
Suurepärase suhtlemisoskus. Eesti, inglise, vene, soome keele oskus tugeval tasemel ning algtasemel ka rootsi keele oskus. Erialane asjatundlikkus. Huvi Eesti karjäärimaastikku arendada ning teha sõprusriikidega koostööd.

4.2 Hinnangud õpirände tulemustele

Õpirändes (rahvusvaheline õppevisiit, üritus või eksperdina rahvusvahelises töörühmas osalemine) oli viimase kahe aasta jooksul osalenud 40% uuringus osalenutest (16 vastanut), kellel paluti hinnata oma kogemustele tuginedes nõustumist erinevate väidetega õpirände tulemuste osas. Võib eristada kolme gruppi väiteid, arvestades nendega „täiesti nõus“ ja „pigem nõus“ olevate vastanute osakaalu.

1) Väited, millega ollakse ülekaalukalt „täiesti nõus“, so enam kui pooled nõustusid täiesti, et õpirände tulemusena:

	%	%
- saadi teadmisi teiste riikide haridus- ja tööelust	69	19
- arendati oma võõrkeele oskust/praktiseeriti erialast keelt	63	19
-saadi ülevaate info- ja nõustamisteenustest teistes riikides	56	25

2) Väited, millega „täiesti nõus“ ja „pigem nõus“ olijaid on ligikaudu võrdselt või on viimased mõningases ülekaalus. Õpirände tulemusena:

	%	%
-saadi kogemus õppimisest multikultuurises keskkonnas	44	44
-laiendati oma erialast võrgustikku rahvusvahelisel tasandil	38	44
-kasvas rahulolu oma tööga	38	44;
-õpirände tegevused olid otseselt seotud minu igapäevatööga	38	44
-õpiti uusi praktikaid	31+	44

3) Väited, millega ollakse enam „pigem nõus“ kui „täiesti nõus“. Õpirände tulemusena:

	%	%
-saadi osaleda aruteludes teiste maade kolleegidega	25	63
-saadi oskusi töötamiseks erineva kultuuritaustaga inimestega	25	44
-õpirände periood oli eesmärkide saavutamiseks piisava pikkusega	19	56
-arendati tehnoloogia kasutamise oskusi oma töös.	19	25

4.3 Rahvusvahelise koostöö olulisus

Õpirändes osalenutel (n=16) paluti ka hinnata kuivõrd oluliseks peetakse rahvusvahelisest koostööst saadud erinevaid teadmisi/ kontakte. Toome ära hinnangud erinevate teadmiste/ oskuste/ aspektide olulisusele, järjestatuna väga oluliseks peetu alusel:

	Väga oluline(%)	Oluline (%)
Erialase võõrkeele oskus	63	25
Uute praktikate rakendamine	56	25
Erialase võrgustikuga suhtlemine	56	25
Teadmised info- ja nõustamisteenustest teistes riikides	50	38
Teadmised haridus- ja tööelust teistes riikides	50	38
Teadmised ja kogemused õppimisest multikultuursetes, sh võõrkeelses keskkonnas	38	44

Vastanutel paluti ka täpsustada, [millist kasu, positiivseid aspekte rahvusvahelisest koostööst nad veel oma igapäevatoos tunnetavad](#). Vastused originaalkujul on toodud allpool.

Lai silmaring, otsekontaktid, tead tööturu olukorrast ja oskad soovitada ja näiteid tuua konkreetse riigi tööturu olukorrast, sealsetest töö- ja õppimisvõimalustest.
Läbi rahvusvahelise koostöö oskan rääkida erinevatest kultuuridest. Oskan tuua näiteid noortele vabatahtlikust tööst välismaal jne.
Nüüd, kus käisin Göteborgis õppevisiidil, on palju lihtsam Rootsi tööle minevatele inimestele seletada selle riigi haridussüsteemi. Ühe korra on isegi klient olnud karjäärinõustamisel, kes soovis minna Göteborgi tööle. Oleksin saanud teda suunata kohaliku kunstiakadeemiasse karjäärinõustamisele oma tuttava juurde (pakkusin võimalust).
Pole rahvusvahelise koostöö kogemust sel positsioonil.
Puudub vastav kogemus
Tänu rahvusvahelisele suhtlusele ja kohtumistele kolleegidega teistes riikides oskan hinnata rohkem seda, mis meil Eestis on oma valdkonnas hästi, mille üle võime uhked olla.
Võrgustik. Ka aastatetagustest koostööst on säilinud sidemed mitmete kolleegidega, kellega aeg-ajalt kohtume ja pidevalt olema sotsiaalmeedia kaudu ühenduses, jagades uusi mõtteid ja ideid.
Värskeid ideid ja lähenemisi kolleegidelt teistest riikidest.

Konkreetsed näited, kuidas vastanud ise või keegi kolleegidest on [rahvusvahelisest koostööst omandatud kasutanud](#), on originaalkujul toodud allpool.

- Rääkides koolides vabatahtlikust tööst, siis toon alati ERASMUS+ projekti läbi tulnud vabatahtlike näiteid. Kuna olen ka ise olnud vabatahtlik lühiajalises projektis, siis räägin ka sellest noortele. - kui räägime üldse koolis töötoas rahvusvahelisest
Endal kogemused puuduvad. Kolleegide kohta ei oska öelda, pole märganud.
Kasu on laiemalt sellest, milline on EU-s erinevate riikide tööturuasutuste ning haridussüsteemi struktuur. Väga head on konkreetsed kontaktid, kelle juurde inimesi suunata. Samuti toon välja EURES-e kui olulise partneri juurde klientide suunamise.
Loodud kontaktid õppevisiitidel, saab kasutada infopäringute korral nt vastava maa tööturu olukorrast, töö ja õppimisvõimalustest mingis riigis, küsida ja uurida otseallikast.
Olen jaganud saadud materjale ja teadmisi kolleegidega, neid nõustamistel kasutanud, kui on olnud vastava riigi kohta infot vaja.
Olen kasutanud erinevaid infoallikaid ja mitmeid meetodilisi võtteid (e-nõustamisel, grupinõustamistel)

4.4 Õpirände kogemuste jagamine

Õpirändes osalenutest (n=16) igaüks on jaganud saadud kogemusi keskmiselt 3,39 moel. Levinuimad viisid kogemuste jagamiseks/ omandatu kasutamiseks on:

	%
Jagasin muljeid õpivisiidist/kohtumistest	81
Arendasin/võtsin kasutusele uusi meetodeid	69
Tegin kolleegidele suulise ettekande	63
Andsin soovitusi kolleegidele	44
Tutvustasin kogemusi partneritele teistest asutustest	25
Jagasin materjale veebis	19
Jagasin kogemusi meedias	19

Lisaks nimetati veel Academia seminari, asutuse koolitust.

Võrreldes eelmise uuringuga pole kogemuste jagamise viisides toimunud olulisi muutusi. Mõnevõrra on kasvanud vaid uute meetodite arendajate/ kasutuselevõtjate osakaal.

5 Rahvusvahelise koostöö tähendus, ootused tulevikuks

Kõikidel uuringus osalenud karjäärispetsialistidel (n=40) paluti hinnata oma nõustumist erinevate väidetega, mis puudutasid rahvusvahelises koostöös osalemise, selle tähenduse eri aspekte. Allpool on väited järjestatud selle alusel, millega enam nõustuti.

Rahvusvahelise kogemuse tähendus vastajate jaoks (väitega „täiesti nõus“ %, n=40)

Minu rahvusvahelises koostöös osalemine...

....toetab minu professionaalset arengut	73
...võimaldab tuua valdkonda teiste riikide häid praktikaid	73
... aitab tutvustada Eestit ja meie valdkonnas tehtavat	70
... annab kindlust tegutsemiseks	68
... parandab klientide rahulolu	48

3 aasta taguse uuringuga võrreldes puuduvad uuringus osalenute hinnangutes olulised erinevused. Mõnevõrra vähem arvatakse, et rahvusvahelises koostöös osalemine toetab professionaalset arengut ja mõnevõrra enam nõustutakse, et see parandab klientide rahulolu.

5.1 Ootused rahvusvahelise suuna arendamisel

Uuringus osalenutel paluti etteantud loetelust valida need punktid, millele peaks senisest enam keskenduma, et rahvusvahelise koostöö oleks tulemuslikum ja ka iga valikut kommenteerida - kuidas see Sind ja Sinu kolleege või valdkonda tervikuna edasi viib.

Toome vastanute ootused rahvusvahelise koostöö tulemuslikkuse saavutamiseks ära, järjestatuna sageduse alusel, koos kommentaaridega.

1. *Uudsete nõustamisteooriate, metoodika jms tutvumine – 81% (3 aastat tagasi 68%)*

Alati on hea kasutada häid praktikaid. Mõned riigid on praktikate mõttes ees ja tänu sellele saame muuta oma töö kordades paremaks.
Alati tuleb kasuks.
Avardab grupitöö läbiviimise võimalusi
Ei pea olema alati midagi uut. Kordamine on hea ja kasulik + kollegi vaade aitab märgata uusi võimalusi innovatiivsus ja kaasaegsus klientide nõustamisel
Kliendil 573194 ei ole kalendris karjäärinõustamise ajaga ega nõustajaga seotud. Palun pane osales Jah ja kirjuta kokkuvõtte.
Koolituse/konverentside formaadid toetavad paremini metoodikate-teooriate jagamist kui nt. õppevisiidid, minu kogemusel.
Saan osutada kvaliteetemat teenust
Silmaringi avardamine ja uute metoodikatega tutvumine võimaldab arendada teenust, ja viia sisse uuendusi, juba läbikatsetatud kasutusele võtta.
Teadmine uutest nõustamisteooriatest tuleb meie töös kindlasti kasuks.
Teenuste kvaliteedi parendamiseks
Tuleb aja ja oludega kaasas käia
Tutvumine ja tutvustamine spetsialistidele
Uued meetodid mida katsetada
Võiks rohkem tutvustada erinevaid meetodeid

2. *Teiste riikide praktikate tutvustamine- 75% (3 aastat tagasi 58%.)*

Aitab arendada ja tuua uusi mõtteid oma töösse
Alati hea teiste näidetest õppida ja parimaid praktikaid kasutusele võtta
Annab hea ülevaate
Et poleks vaja jälle jalgratast leiustada
Et saaks oma teenuseid arendada
Kogemuste saamine
Kui me jagame klientidele infot välismaal töötamise kohta, siis on hea teada, kuidas asjad mingis konkreetses riigis käivad.
Laiendab silmaringi töö-ja õppimismaailmast teistes riikides, et jagada seda meie klientidega (tuua häid näiteid)
On oluline, et oleks võrdlusmoment, mis on hästi meil, mis mujal, milliseid karjääre vältida ja milliseid häid praktikaid rakendada
Teiste kogemusest õppimine on oluline
Teiste riikide kogemustest õppimine.
Teiste riikide praktikate tutvustamine ja jagamine pole väga aktuaalne. Seega ei teki ka huvi, sest lihtsalt ei tea, mida põnevat mujal toimub.
Uued ideed

Uued kogemused, tarkusteterade jagamine, uued praktikad, mis viidab teenusekvaliteedi tõstmisele.
Võibolla on midagi sellist, mille üle võime uhkust tunda. Midagi neist saab kasutada, mida peaks vältima, muutma.
Võimalus kohandada Eesti jaoks parimad ja positiivsete tulemustega praktikad

3.-4. *Kaasaegsete töövahendite jms kohandamine Eestis kasutamiseks* – 69%
(3 aastat tagasi 63%).

Ei ole ise kõigea kursis, mis toimub ja mida kasutatakse. Teadlikkus ja kasutamisoskused on olulised
Innovatiivsus ja kaasaegsus klientide nõustamisel
Kliendil ei ole kalendris karjäärinõustamise ajaga ega nõustajaga seotud. Palun pane osales Jah ja kirjuta kokkuvõtte.
Olla innovaatiline ja uuendusmeelne
Rohkem töövahendeid
Teenuste kvaliteedi parendamiseks
Tuleb aja ja oludega kaasas käia
Uuenduslikkus on tänapäev
Vt. eelmine kommentaar
Väga oluline, et saaksime mujal toimivaid kaasaegseid vahendeid katsetada ja kohandada Eestile sobivaks

3.-4. *Erialase võõrkeele koolitus osalejatele-* 69% (3 aastat tagasi 68%).

Annab enesekindlust ja võimalust aktiivsemalt tegeleda välismaa klientide/kolleegidega; tõstab teenuse kvaliteeti.
Arendab erialast sõnavara
Baas igasugusele õppimisele ja koostööle
Erialast keeleoskust on vaja kindlasti arendada.
Inglise keele koolitus ja ettevalmistus tasemeeksami
Lihtsam ja pingevabam suhtlemine ja teema haldamine
On lihtsam suhelda, saada uusi kogemusi ja seega võimalus aktiivsemalt kaasarääkida.
Osaleja saab täiendada oma keeleoskust
Paljudel on ebakindlus ja vähene praktika nt. erialase inglise keele kasutamiseks.
Peamiseks põhjuseks, mille kolleegid välja toovad, et ei saa mingis projektis osaleda, on keeleoskus.
Piirkonnas, kus ei ole väga praktika võimalust, on erialase keeleoskuse aredamine keeruline
Toetab ja julgustab.
Täpsemaks mõistmiseks ja eneseväljendusoskuse saavutamiseks võõrkeelste klientidega, teabe saamiseks maailmas, töövaldkonnas toimuva kohta
Usun, et see annab osalejatele rohkem kindlust (teadmise, et kasutame ka oma valdkonna ja asutuse kohta korrektset terminoloogiat)
Vajalik selleks, et saada kindlust ja tuge väliskoostöös osalemiseks
Võimalus osaleda ka neil spetsialistidel, kes tunnevad end ebakindlalt ja pole väga ammu keelt praktiserinud, hea meeldetuletus

5. *Rahvusvahelistes uuringutes osalemine, et olla võrreldav teiste riikidega-*
63% (3 aastat tagasi 37%).

Avardab teadmisi ja silmaringi ja annab võimaluse kasutada oma töös info jagamisel
Kuna inimesed liiguvad riikide vahel järjest rohkem, siis on vaja efektiivseks nõustamiseks rohkem teadmisi ja võrreldavaid andmeid
Leian, et koostöös sünnib reaalne võrdlus ning tunnetus sellest, mis meie riigis on hästi ja mis võiks olla parem.
Oluline!

Selles osas on Eesti vist veel vähe osalenud, aga võiks kindlasti uurimisprojektides osaleda, kõrgkoolide koostöö teema rohkem?
Tuleb vaadata laiemat tervikpilti
Võimaldab mõista meie positsiooni, leida kitsaskohti ja muuta neid paremaks, arendada valdkonda

6. Rahvusvaheliste ekspertide arendamine Töötukassas – 53% (3 aastat tagasi 0%)

Nii suure organisatsiooni puhul nagu seda on Töötukassa tundub see olevat vajalik, et rahvusvaheline koostöö oleks koordineeritud
Nõu ja abi ka neile spetsialistidele, kel puudub kogemus rahvusvahelisel tasandil, koostöö järjepidevus
See on oluline!
Võimalus kogemuste jagamisel ja praktiseerida rahvusvahelistel tööturgudel

7. Eesti ekspertmaine tõstmine, tutvustades meie kogemusi mujal maailmas.
44% (3 aastat tagasi 11%)

Oluline on tõsta töötukassa mainet, meie oleme tööturu eksperdid Eestis ja me võiksime ka nõ mujal maailmas jagada oma kogemusi ja teadmisi.
Võimalus leida uusi koostööpartnereid

Vaatamata sellele, et uuringus osalenud karjäärispetsialistide arv on väike (sel aastal karjäärinõustajaid ja karjääriinfo spetsialiste kokku 38, 3 aastat tagasi 19), saab väita, et ootused ja valmisolek rahvusvahelises koostöös osalemiseks, selle tulemuste kasutuselevõtuks on oluliselt kasvanud. Endiselt kõrged on ootused erialase võõrkeele koolituse suhtes, mis üldse võimaldab osaleda rahvusvahelises koostöös. Oluliselt on lisandunud neid, kes tähtsustavad Eesti võrreldavust teiste maadega, kohalike ekspertide arendamist.